

YÖNETMELİK

Karar Sayısı : 2012/4151

Ekli “İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik”in yürürlüğe konulması; Maliye Bakanlığının 17/8/2012 tarihli ve 9005 sayılı yazısı üzerine, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 65 inci maddesine göre, Bakanlar Kurulu’nca 24/12/2012 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Abdullah GÜL
CUMHURBAŞKANI

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

B. ARINÇ
Başbakan Yardımcısı

A. BABACAN
Başbakan Yardımcısı

B. ATALAY
Başbakan Yardımcısı

B. BOZDAĞ
Başbakan Yardımcısı

S. ERGİN
Adalet Bakanı

F. ŞAHİN
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

E. BAĞIŞ
Avrupa Birliği Bakanı

N. ERGÜN
Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

F. ÇELİK
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

E. BAYRAKTAR
Çevre ve Şehircilik Bakanı

A. DAVUTOĞLU
Dışişleri Bakanı

M. Z. ÇAĞLAYAN
Ekonomi Bakanı

T. YILDIZ
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

S. KILIÇ
Gençlik ve Spor Bakanı

M. M. EKER
Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

H. YAZICI
Gümrük ve Ticaret Bakanı

İ. N. ŞAHİN
İçişleri Bakanı

C. YILMAZ
Kalkınma Bakanı

E. GÜNAY
Kültür ve Turizm Bakanı

M. ŞİMŞEK
Maliye Bakanı

Ö. DİNÇER
Millî Eğitim Bakanı

İ. YILMAZ
Millî Savunma Bakanı

V. EROĞLU
Orman ve Su İşleri Bakanı

R. AKDAĞ
Sağlık Bakanı

B. YILDIRIM
Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

İÇ DENETÇİLERİN ÇALIŞMA USUL VE ESASLARI HAKKINDA

YÖNETMELİKTE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA

DAİR YÖNETMELİK

MADDE 1 – 26/6/2006 tarihli ve 2006/10654 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 2 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2 – Aynı Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (g) ve (k) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, aynı fıkraya (m) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bentler eklenmiştir.

“g) Kalite güvence ve geliştirme programı: İç Denetim Koordinasyon Kurulunca ve iç denetim birimince ilgili kamu idaresinde yürütülen iç denetim faaliyetinin, tüm yönleriyle değerlendirilmesi, iç denetimin tanımına, denetim standartlarına ve etik kurallara uygunluğunun incelenmesi ve geliştirilmesine ilişkin programı,”

“k) Risk yönetimi: Risklerin tanımlanması, değerlendirilmesi ve etkisinin kabul edilebilir bir seviyede tutulabilmesi için gerekli kontrollerin uygulanması, gözden geçirilmesi ve raporlanmasını sağlayan yönetimi,”

“n) Dış değerlendirme: İç denetim faaliyetlerinin; denetim standartları ve etik kurallara uygunluğunun, başarılı uygulama örneklerini kullanma düzeyi ile etkinliğinin ve verimliliğinin belirlenmesi amacıyla İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından ilgili idare dışından belirlenecek nitelikli ve bağımsız dış değerlendirme

uzmanlarından oluşan bir ekip tarafından en az beş yılda bir defa yürütülmesi gereken çalışmaları,

o) İç denetim birimi başkanı: Üst yönetici tarafından görevlendirilen ve iç denetim faaliyetinin yönetiminden sorumlu olan iç denetçiyi,”

MADDE 3 – Aynı Yönetmeliğin 5 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(3) Nesnel güvence sağlama; kurumun risk yönetimi ile kontrol ve yönetim süreçlerinin etkin bir şekilde işlediğine, üretilen bilgilerin doğruluğuna ve tamlığına, faaliyetlerin etkili, ekonomik, verimli ve mevzuata uygun bir şekilde gerçekleştirildiğine, varlıklarının korunduğuna dair kurum içine ve kurum dışına yeterli güvencenin verilmesidir.”

MADDE 4 – Aynı Yönetmeliğin 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “İç denetçiler” ibaresi “İç denetim birimi başkanı ve iç denetçiler” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 5 – Aynı Yönetmeliğin 12 nci maddesinin birinci fıkrasının (d), (f) ve (g) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“d) İç kontrol sisteminin değerlendirilmesi sürecine yönelik olarak gerçekleştirilen iç denetim faaliyetleri sonrası elde edilen bilgiler ve tavsiyeler doğrultusunda, sistemin aksayan yönlerinin giderilmesine ve kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasına yönelik tedbirleri alır.”

“f) İç denetim raporları ile bunlar üzerine yapılan işlemleri Kurula gönderir.

g) İç denetim faaliyetinin kalitesini gözetir ve dış değerlendirme sonuçlarına ilişkin düzeltici önlemlerin alınmasını sağlar.”

MADDE 6 – Aynı Yönetmeliğin 13 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 13 – (1) İç denetim birimi, birim faaliyetleri hakkında üst yöneticiye düzenli olarak bilgi verir ve denetlenen birimlerle uzlaşamayan hususlar ile izleme sonuçlarını üst yöneticiye ayrıca raporlar. İç denetim faaliyetinin denetim standartları ve etik kurallara uygun ve etkili bir şekilde yürütülmesi için üst yönetici ve iç denetim birimi başkanı tarafından gerekli önlemler alınır.

(2) İç denetim birimlerinde, özellikli alanlarda yapılacak denetim faaliyetleri kapsamında idare içinden ya da diğer idarelerden teknik veya uzman personel geçici süreli görevlendirilebilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından belirlenir.

(3) İç denetim biriminin işleyişi ve yönetimi ile iç denetim faaliyetlerinin yürütülmesine ilişkin diğer usul ve esaslar, Kurulun uygun görüşü alınarak iç denetim birimleri tarafından hazırlanan ve üst yönetici tarafından yürürlüğe konulan iç denetim yönergesiyle belirlenir. İç denetim yönergesi, dönemsel olarak gözden geçirilir ve yönerge ve değişikliklerinin bir örneği Kurula gönderilir. Yönergede, plan ve program harici iç denetçilere yaptırılacak danışmanlık ve benzeri görevlerin nitelik ve süreleri denetim standartlarına uygun olarak açıkça belirtilir.”

MADDE 7 – Aynı Yönetmeliğe 13 üncü maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 13/A maddesi eklenmiştir.

“İç denetim birimi başkanının görev ve yetkileri

MADDE 13/A – (1) İç denetim birimi başkanının görev ve yetkileri şunlardır:

a) İç denetim birimini, mevzuata, denetim ve raporlama standartlarına ve Kurulun diğer düzenlemelerine uygun olarak yönetmek.

b) İç denetçilerin de katılımıyla iç denetim yönergesi, iç denetim planı ve iç denetim programını hazırlamak ve üst yöneticinin onayına sunmak.

c) İç denetçilerin program kapsamında ve program dışı görevlendirmelerini yapmak.

ç) İç denetçilerin, iç denetim plan ve programlarına uygun olarak faaliyet yürütmelerini sağlamak ve bu

yönde gerekli tedbirleri almak.

- d) İç denetim raporlarının, Kurul tarafından belirlenen raporlama standartlarına uygunluğunu kontrol etmek.
- e) Denetim sonuçlarını izlemek, denetlenen birim yöneticisi ile mutabık kalınan hususların yerine getirilip getirilmediğini takip etmek.
- f) Yıllık iç denetim faaliyet raporunu, iç kontrol sistemine ilişkin genel değerlendirmeyi de kapsayacak şekilde hazırlamak.
- g) Kurulun düzenlemeleriyle uyumlu olarak, iç denetim faaliyetinin kalitesini gözetmek ve bu amaçla kalite güvence ve geliştirme programını oluşturmak, iç denetçilerin performansını takip etmek.
- ğ) Dış değerlendirme sonuçlarına ilişkin düzeltici ve iyileştirici önlemleri almak.
- h) İç denetçilerin, meslek içi eğitim programına uygun bir şekilde, bilgi ve becerilerini düzenli olarak arttırmalarını sağlamak.
- ı) Gerekli görülmesi durumunda, iç denetim faaliyetlerine yönelik olarak başka bir iç denetçiden veya konunun uzmanından görüş veya yardım alınmasını sağlamak.
- i) İç denetçilerin görevlerini yaparken bağımsızlık veya tarafsızlığının tehlikeye girdiği veya ihlal edildiği durumlarda gerekli tedbirleri almak ve üst yöneticiyi bilgilendirmek.
- j) İdari ve/veya cezai yönden suç teşkil eden, soruşturma veya ön inceleme yapılmasını gerektiren durumlara ilişkin iç denetçilerin tespitlerini üst yöneticiye bildirmek.
- k) İç denetime ilişkin mevzuatın ve Kurul kararlarının uygulanmasında ortaya çıkan tereddütleri ve sorunları Kurulun bilgisine sunmak.
- l) Mevzuatla verilen diğer görevler ile iç denetim faaliyetleriyle ilgili olarak bakanlıklarda bakan ve üst yönetici, diğer idarelerde ise üst yönetici tarafından verilen diğer görevleri yapmak.”

MADDE 8 – Aynı Yönetmeliğin 14 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Denetimin gözetimi faaliyeti

MADDE 14 – (1) İç denetim birimi başkanı, kalite güvence ve geliştirme programı kapsamında, her bir denetim görevinin denetim ve raporlama standartları ile rehberlere uygun olarak yürütülmesini sağlamak amacıyla kıdemli bir iç denetçiyi, denetimin gözetimi sorumlusu olarak görevlendirir. Kurulun düzenlemelerine uygun olarak denetimin gözetimi faaliyeti, iç denetim birimi başkanı tarafından da yürütülebilir.

(2) Denetimin gözetimi sorumlusu olarak görevlendirilenler, başka bir iç denetim faaliyetinde de görevlendirilebilir.

(3) Denetimin gözetimi sorumluluğu;

- a) Çalışma planının yeterli risk analizine dayandırılıp dayandırılmadığı,
- b) Görev iş programında belirlenen denetim testlerinin denetim amaçlarının gerçekleştirilmesi için yeterli olup olmadığı,
- c) Görev iş programında yer alan testlerin uygulanıp uygulanmadığı ve denetim sonuçlarına dayanak teşkil eden bilgilerin kayıtlı hale getirilip getirilmediği,
- ç) Denetim sonucunda varılan kanaatleri destekleyecek kanıtların yeterli olup olmadığı ve ilave inceleme yapılmasına gerek olup olmadığı,
- d) Raporda uygulanabilir önerilere ve eylem planlarına yer verilip verilmediği,

hususlarında değerlendirme yapmak ve ilgili iç denetçiden gerekli düzeltmeleri istemek görev ve yetkilerini kapsar.

(4) Denetimin gözetimi faaliyetine ilişkin diğer usul ve esaslar Kurul tarafından belirlenir.”

MADDE 9 – Aynı Yönetmeliğin 17 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde, (c) bendinde yer alan “iç denetim birimini” ibaresi “iç denetim birimi başkanını” ve (ç) bendinde yer alan “iç denetim birimine” ibaresi “iç denetim birimi başkanına” şeklinde değiştirilmiştir.

“a) Mevzuata, iç denetim yönergeseine, denetim ve raporlama standartlarına ve etik kurallara uygun hareket etmek.”

MADDE 10 – Aynı Yönetmeliğin 19 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“a) Kamu idarelerinin ihtiyaçları da dikkate alınarak Kurul tarafından belirlenen alanlarda en az dört yıl süreli eğitim veren yükseköğretim kurumları ile denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen yurt dışındaki eşdeğer eğitim kurumlarından birini bitirmek.”

“(3) Kurul, sertifika eğitim programına alınacak adayların tespit edilmesi amacıyla idareler ve/veya unvanlar itibarıyla kontenjanlar belirleyebilir ve bu kontenjanlar ilgili aday belirleme sınavı ilanında gösterilir.

(4) Belli idareler ve/veya unvanlar ile bilgi teknolojileri denetimi alanına özgü ayrı aday belirleme sınavı yapılabilir.

(5) Sertifika eğitimine kabul edilen iç denetçi adayları eğitim süresince kurumlarından izinli sayılır. Kurul, eğitim programının bir bölümünün, belirleyeceği iç denetim birimlerinde staj şeklinde yapılmasına karar verebilir.”

MADDE 11 – Aynı Yönetmeliğin 22 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Kamu iç denetçi sertifikası; kıdem sırası ve kadro şartları yanında iç denetçinin yeterliliği, mesleki bilgi birikimi ve temsil yeteneği dikkate alınarak ilgili idarenin teklifi üzerine Kurul tarafından derecelendirilir. İdareler puanlamaya ilişkin değerlendirmelerini; iç denetçilerin çalışmaları, hizmet içi eğitim etkinliklerine katılımı ve başarısını dikkate alarak Kurulun düzenlemelerine uygun olarak yapar.”

MADDE 12 – Aynı Yönetmeliğin 23 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “iç denetçi” ibaresi “iç denetim birimi başkanı” ve “iç denetim birimi yönergelerinde” ibaresi “Kurul tarafından” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 13 – Aynı Yönetmeliğin 24 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(3) Sertifika derecelerinin düşürülmesine ve iptaline ilişkin usul ve esasları belirlemeye Kurul yetkilidir.”

MADDE 14 – Aynı Yönetmeliğin 26 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “Üst yönetici” ibaresi “İç denetim birimi başkanı” ve dördüncü fıkrasında yer alan “koordinasyon sağlamakla görevlendirilen iç denetçiye, görevlendirme yapılmamışsa” ibaresi “iç denetim birimi başkanına, iç denetim birimi başkanı görevlendirilmemişse” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 15 – Aynı Yönetmeliğin 27 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “iç denetim birim yönergelerinde” ibaresi “iç denetim yönergelerinde” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 16 – Aynı Yönetmeliğin 30 uncu maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “yirmibeş” ibaresi “yirmi” şeklinde, (b) bendinde yer alan “otuzbeş” ibaresi “elli” şeklinde, (ç) bendi aşağıdaki şekilde, (d) bendinde yer alan “on” ibaresi “beş” şeklinde, üçüncü fıkrasında yer alan “koordinasyon sağlamakla görevlendirilen iç denetçinin” ibaresi “iç denetim birimi başkanının” ve “görevlendirme yapılmamışsa” ibaresi “iç denetim birimi başkanı görevlendirilmemişse” şeklinde değiştirilmiştir.

“ç) Aldıkları başarı belgeleri ve takdimelerden beş puana kadar,”

MADDE 17 – Aynı Yönetmeliğin 31 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(4) Kamu iç denetçi sertifikası sahibi iç denetçi adayları veya sertifika sahibi olup başka görevde bulunanlar, mesleki yeterliliklerini sürekli hale getirmekle yükümlüdürler. Kurul, bunların sertifikalarının kullanımına ilişkin yetkinlik kriterleri ile diğer usul ve esasları belirlemeye yetkilidir. Bu kapsamda idareler, kamu iç denetçi sertifikası sahibi iç denetçi adayları veya sertifika sahibi olup başka görevde bulunanlar arasında iç denetçi kadrolarına atama yapmadan önce, ilgililerin kamu iç denetçi sertifikalarının kullanım durumunu Kuruldan teyit ettirirler.”

MADDE 18 – Aynı Yönetmeliğin 39 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “iç denetim stratejik planı da” ibaresi “Kamu İç Denetim Strateji Belgesi de” şeklinde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) İç denetim planı öncesinde, idarenin denetlenebilecek alanlarının tamamını ifade eden bir denetim evreni oluşturulur. Denetim evreni kapsamına, idarenin merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatına dahil tüm birimlerinin işlem, faaliyet ve süreçleri dahil edilir. Denetim evreninin hazırlanmasında süreç bazlı yaklaşım esas alınır ve yapılan risk analizi sonucunda yüksek ve orta riskli olarak belirlenen denetim alanlarının tamamı bir plan dönemine dahil edilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından belirlenir.”

MADDE 19 – Aynı Yönetmeliğin 41 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “denetime başlamadan önce” ibaresi “saha çalışması öncesinde” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 20 – Aynı Yönetmeliğin 44 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 44 – (1) Denetim bulguları, belirli bir sürede cevaplandırılmak üzere, denetlenen birimin yöneticisine verilir. Denetlenen birimin yöneticisi, gerektiğinde çalışanlardan ve ilgililerden görüş almak suretiyle bulgularda belirtilen hususları cevaplandırarak iç denetim birimine gönderir.

(2) Bulgu ve önerilerin önem ve düzeyi konusunda iç denetim birimi ile denetlenen birimin yöneticisi aynı görüşteyse, makul bir sürede önlem alınmasında anlaşılır.

(3) Bulgu ve önerilerin önem ve düzeyi konusunda iç denetim birimi ile denetlenen birimin yöneticisi arasında anlaşmazlık varsa, bu duruma ilişkin değerlendirmeler rapora dahil edilir.

(4) Denetlenen birimin görüşleri, uzlaşılmayan hususlar, denetimde tespit edilen riskler, risklerin olası etkileri, denetim sonuçlarına ilişkin genel değerlendirme ve risklerin ortadan kaldırılmasına veya en aza indirilmesine yönelik önerileri içeren nihai denetim raporu hazırlanır ve yönetici özeti de eklenerek iç denetim birimi başkanı tarafından üst yöneticiye sunulur. Denetlenen alan veya konuya ilişkin kapsamlı bir görüş ortaya konulabilmesi ve güvence seviyesinin belirtilebilmesi için, ilgili idarenin iç denetim yönergesinde güvence seviyelerinin tanımlanmış ve bunun denetlenen birimlere önceden duyurulmuş olması ile yeterli seviyede denetim kanıtı elde edilmiş olması zorunludur.

(5) Raporlar üst yönetici tarafından değerlendirildikten sonra gereği için ilgili birimlere ve strateji geliştirme birimine gönderilir.

(6) Denetim raporunda belirtilen önlemlerin alınıp alınmadığı iç denetim birimi tarafından izlenir.”

MADDE 21 – Aynı Yönetmeliğin 45 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “iç denetim birim yönergelerinde” ibaresi “iç denetim yönergelerinde” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 22 – Aynı Yönetmeliğin 48 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(2) Denetlenen birimlerin yöneticileri, denetlenen faaliyetlere ilişkin denetim raporunda yer alan ve eylem planına bağlanan önerilerle ilgili gerekli önlemleri alır. Önlem alınmaması halinde iç denetim birimi başkanı üst yöneticiyi bilgilendirir.”

MADDE 23 – Aynı Yönetmeliğin eki Liste ekte yer alan şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 24 – Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 25 – Bu Yönetmelik hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

[Liste için tıklayınız.](#)